

ЗОРНИЦА

СЕДМИЧЕНЪ ВЪСТНИКЪ.

Зорница ся издава всякой Четвъртъкъ. Цѣна-та за единъ годинъ е едно бѣло меджидіе и половина, а за шесть мѣсеца три четвърти отъ бѣло меджидіе. Спомоществованія-та трѣбва всякога да сѣ прѣдплатены и да сѣ испращатъ въ полиціа, въ група, или въ пощенскы тѣмбры (пулове), Нѣмскы, Прускы, Русскы и Французскы, на Редакторъ-тъ у Американъ Ханъ въ Цариградъ. Извѣстія сѣ вѣстятъ по 2 гр. на редъ-тъ.

Година 3.

ЦАРИГРАДЪ, ЧЕТВЪРТЪКЪ, 9 МАРТЪ 1878.

Брой 10.

“ВСИЧКО ЩО НАМЪРИ РЖКА-ТА
ТИ ДА НАПРАВИ, НАПРАВИ СЪ
СИЛЪ-ТЪ СИ.”

Екклес. 9; 10.

3.

Въ минжлы-тъ два члена разгледахмы пѣкон отъ полезны-тъ поученія конто могатъ да сѣ извлѣчатъ отъ пѣрвж-тъ часть “на приведеный-тъ стихъ, сирѣчь, “Всичко що намъри ржка-та ти да направи, направи.” Тѣзи поученія разгледахмы въ три отдѣленія: 1, върши оно-ва което е прѣдъ тебе; 2, върши длъжностъ-тъ на всякой день и на всякой часть, и 3, върши малкы-тъ работы тѣй добръ както и голѣмы-тъ. Останува ни бега да разгледамы поученія-та конто сѣ заключаваатъ въ послѣднѣ-тъ часть на стихъ-тъ, т. е. въ думы-тъ: “Направи (го) съ силъ-тъ си.”

Богъ е надарилъ всякой чловѣкъ, тѣй да кажемъ, съ три естества, именно *тѣлесно, умствено и духовно*. Всяко едно отъ тѣзи естества е снабдено съ особны силы, и сила-та съ който всякой чловѣкъ трѣбва да върши работъ-тъ си е равна съ съединены-тъ силы на тѣзи три естества. Ный трѣбва да земемъ подъ вниманіе туй забѣлѣжаніе, ако искамы да разберемъ по-добрь повелѣніе-то: “Направи (го) съ силъ-тъ си.” Ако искамы да бждемъ сполучливи въ работы-тъ си, ный трѣбва да употребявамы, 1, *тѣлеснѣ силѣ*, 2, *умствениѣ силѣ*, и 3, *духовнѣ силѣ*.

1. Въ извършваніе-то на всякъ длъжностъ въ животъ-тъ ни, ный имамы нуждъ отъ тѣлеснѣ силѣ. Даже и за извършваніе-то на умствени и духовны дѣла сѣ изискува тѣлесна сила. Въобще рѣшеніе-то на всякъ задачъ, която изискува строго и продължително употребленіе на умъ-тъ, може да сѣ извърши сполучливо само когато тѣлесны-тъ силы сѣ неповредены, или поне когато тѣ не сѣ съвѣсмъ обезмощены. Колкото за Христіанскъ дѣятелностъ, всякой усърденъ Христіанинъ може да свидѣтелствува колко мжно е да сѣ моли и да размышлява дълбоко за важны прѣдмѣты когато тѣло-то му е слабо или болно. Но нека оставимъ тѣзи до нѣкъдѣ отвлечены размышленія и нека сѣ обрнемъ къмъ практическж-тъ часть на прѣдмѣтъ-тъ, защото цѣль-та ни въ този членъ е да обрнемъ вниманіе-то на читатели-тъ къмъ практическж-тъ и повседневный-тъ животъ на чловѣка.

Въ извършваніе-то на повседневны-тъ си длъжности, трѣбва да сѣ живи и *дѣятелни*. Много умствена и духовна работа сѣ извършва по единъ *мртвъ* и *дрѣмливъ* начинъ, и по тѣзи причинъ такыва работы не сѣ извършватъ добрь. Ако малко повече дѣятелностъ сѣ приложеше на дѣло-то, то щѣде сѣ повече успѣшно, но като тя му лишеува то не

може да успѣе. Ный трѣбва не само да *извършавамы* работы-тъ си, но да ги *извършавамы* съ голѣмо *усердіе*. За всичко това, обаче, сѣ изискува много тѣлесна сила. Често сѣ случва че слушатели-тъ не сѣ интересуватъ въ оно-ва което говорителъ-тъ казва, само защото му лишеува *живостъ*. Често проповѣдници не могатъ да привлѣчатъ вниманіе-то на слушатели-тъ си, само защото нѣматъ нужднѣ-тъ тѣлеснѣ силѣ. Като сѣ слаби тѣлесно, тѣ не могатъ да оживотворятъ, тѣй да кажемъ, думы-тъ си, и слушатели-тъ казватъ за такъвъ проповѣдникъ: “Той дрѣме.” Както е въ проповѣданіе и разискваніе тѣй е и въ извършваніе-то на всякой духовнѣ длъжностъ. Духовны размышленія биваатъ почти безплодны когато сѣ извършаватъ по единъ заспалъ начинъ. Духовны-тъ пѣсни губятъ силъ-тъ си когато не сѣ пѣжтъ съ потребно-то напряженіе; а за да сѣ извърши това изискува сѣ тѣлесна сила. Сжщо-то можемъ да кажемъ и за молитвы-тъ.

Нѣма никакво съмнѣніе че извършваніе-то на тѣзи длъжности сѣ повлѣва отъ състояніе-то на умъ-тъ, но азъ покажъ сега да обрнемъ вниманіе-то на читатели-тъ къмъ участіе-то което тѣлесны-тъ силы зематъ въ извършваніе-то почти на всякы-тъ ни длъжности. Всичкы конто желажтъ да извършаватъ “съ силъ-тъ си” всичко що намъри ржка-та имъ да направи,” трѣбва да турятъ въ дѣйствіе всичкы-тъ си тѣлесны силы, тѣй щото да сѣ извършватъ дѣла-та имъ съ живостъ.

2. За да извършавамы нѣкое дѣло “съ силъ-тъ си,” ный имамы нуждъ и отъ *умствениѣ силѣ*. Никакъ не бива да оставимъ себе сѣ да станемъ като машины. Като ѣ сѣ прилага сила извънь, машина-та може да работи правилно и добрь, но тя извършва работъ само въ нѣкои обстоятелства; ный обаче сѣ снабдени съ по-высокы силы, конто могатъ да дѣйствуватъ въ всичкы-тъ обстоятелства, и всякога да извършватъ цѣль-тъ на създаніе-то ни. Тѣзи силы сѣ умствени, и ный сѣмъ длъжни да ги употребявамы. Мнозина не оцѣняватъ высоко-то си призваніе, и извършватъ работы-тъ си машинално. Тѣ сѣ сѣ научили отъ родители-тъ си или отъ масторы-тъ си да извършватъ еднж работъ по единъ начинъ, и никога не сѣ правятъ главоболіе за да поразмыслятъ дали не може тя да сѣ извърши по нѣкой по-лесенъ и по-сполучливъ начинъ. Нека обрнемъ вниманіе къмъ слѣдующы-тъ точки:

Върши работы-тъ си *размысленно*. Безмысленъ и невнимателенъ чловѣкъ не може да успѣе въ работы-тъ си. Такъвъ чловѣкъ може да прѣкара криво-лѣво въ този свѣтъ между хора-та, но той никога не ще може да достигне до степень-тъ на прѣвѣсходство-то до кой-

то можеше ако бѣше внимавалъ въ работы-тъ си. Кон сѣ произвели чудны-тъ изобрѣтенія на настоящій-тъ вѣкъ, париж-тъ машинъ, паракоръ-тъ, телеграфъ-тъ, машинъ-тъ за шевъ и много други? Тѣ сѣ произведенія на чловѣцы конто сѣ работили съ *умове-тъ си*. Кон усъвършенствуватъ тѣзи машины, и ги правятъ по-приспособены да служатъ на чловѣчскый родъ? Онѣзи размысленни мжжѣ конто работятъ съ умъ-тъ си и тѣй правятъ естественны-тъ силы да дѣйствуватъ въ тѣхнѣ ползъ. Тѣй и ный, ако некамы да сѣмъ сполучливи въ работы-тъ си, трѣбва да работимъ *размысленно* — съ умъ-тъ си.

Върши работы-тъ си *систематично*. Размысленность-та ще ти помага да обгърнешъ разны-тъ отношенія на нѣщата, и като разберешъ отношеніе-то на еднж часть отъ работъ-тъ си къмъ другъ, ты ще можешъ, чрѣвъ способность-тъ който Богъ ти е далъ, да наредишь работъ-тъ си тѣй щото да можешъ да ѣ извършишь *най-скоро* и *най-сполучливо* и тѣй да испълнишь повелѣніе-то: “Всичко що намъри ржка-та ти да направи, направи съ силъ-тъ си.”

3. Въ извършваніе-то на длъжности-тъ си, обаче, ный най-вече имамы нуждъ отъ *духовнѣ силѣ*. Тѣзи духовна сила умекчава и украсява всичкы-тъ другы силы на чловѣка. Тѣзи сила дохожда отъ съединеніе-то ни съ Бога като нашъ Отецъ, Спаситель, Освятитель и Утѣшитель, като сѣ покаемъ за грѣхове-тъ си. По този начинъ духовна свѣтлина и утѣшеніе сѣ въдворяватъ въ души-тъ ни, и Божій-тъ законъ става правило-то на животъ-тъ ни; а най-вече въ срдце-то сѣ възражда чиста *любовъ*, безъ който тѣлесна-та ни сила може лесно да сѣ обрне на просто скотскж силъ, и умствена-та ни сила да дѣйствува само за самолюбивы цѣли. Цѣло-то слѣдствіе на тѣзи духовнѣ силѣ въ животъ-тъ ни най-добрь сѣ излага съ думы-тъ на апостолъ Павла: “А плодъ-тъ на Духъ-тъ е любовь, радость, миръ, дълготрѣвіе, благодетъ, милосердіе, вѣра, кротостъ, въздержаніе,” (Гал. 5; 22.) Когато тѣзи сила произвожда такыва наклонности въ срдце-то на чловѣка, тѣ ще сѣ явяватъ въ дѣла-та му и ще украсяватъ, облагородяватъ и усъвършенствуватъ животъ-тъ му. Такыва чловѣцы повече отъ други могатъ да извършватъ съ *силъ-тъ си* всичко що ржка-та имъ намъри да направи.

Който желас да е истинно сполучливъ, той трѣбва да слѣе въ дѣла-та си всичкы-тъ силы съ конто Богъ го е надарилъ. Нека всякой да помни, тоже, че като сѣ старае да върши всичко съ *всичкж-тъ си силѣ*, той не работи само за този свѣтъ, но и за *вѣчностъ-тъ*.

И. Х. Х.

Чловѣцы-тъ трѣбва да сѣ честни не само защото честность-та е най-полезна политика, но и защото тя е благопріятна Богу. Чловѣцы-тъ трѣбва да сѣ въздержни не само защото піянство-то ослаблява тѣлесны-тъ и умствени-тъ силы, но защото то е противно и отвратително на Бога. Ный трѣбва да внимавамы щото да прославямы Бога съ думы-тъ си и съ дѣла-та си; и за да можемъ да сѣ обхождамы съ чловѣцы-тъ както подобава ный трѣбва често да мыслимъ за Бога. Ако вършимъ това, ный не ще измамывамы нито ще оскърбявамы съсѣды-тъ си. Чловѣкъ който искренно люби Бога, не струва зло на подобны-тъ си произвольно, но както сѣ старае да служи Богу въ цркви тѣй сѣ старае да прави добро на съсѣды-тъ си. Онѣзи конто искренно любятъ Бога ще обичатъ и съсѣды-тъ си, и въ всичкы-тъ си работы ще сѣ старајтъ да му угождаватъ. Истинна-та религія сѣ явява не само въ цркви но и на тържище-то.

Въ храмове-тъ най-хубаво изваяни-тъ каменіе въобще сѣ поставятъ на такыва мѣста конто сѣ иматъ за *най-почетны*. Тѣй сѣ види че ще бжде и въ другы-тъ свѣтъ, дѣто въ духовный-тъ храмъ онѣзи отъ Божій-тъ служители конто на земѣ-тъ сѣ търпѣли *най-много* за Господа ще бжджтъ *най-близо* до него и така ще занимаватъ *най-почетно-то* мѣсто. Това като е тѣй, никой Христіанинъ не трѣбва да сѣ бои или да страни отъ страданія-та прѣзъ конто Богъ може да го прѣкара съ цѣль да го очисти тѣй щото да бжде той по-хубаво украшеніе на небесный-тъ домъ.

За нпщо друго нѣма да сѣ *окайвамы* повече когато оставимъ този свѣтъ, колкото за безмысленность-тъ си. Колко скърбна ще бжде тѣзи не-смысленность за онѣзи конто не сѣ грыжатъ за духовно-то си състояніе! Тѣ сѣ натрупани съ други работы. Зиманіе-даваніе, удовольствія и домашны грыжи занимаватъ умъ-тъ имъ и срдце-то имъ, и тѣ почти никога не ижди-вяватъ поне единъ часъ въ дълбокы и серіозны размышленія за душъ-тъ си. Колко ужасно ще бжджтъ съсыпаны всичкы-тъ имъ надежды и удовольствія!

Хубость-та на святость-тъ никога не повѣхнува. Тя никакъ не ислѣва отъ продълженіе на вѣрме-то, и не губи нищо отъ образъ-тъ си или краскж-тъ си отъ трудность-тъ и жегж-тъ на день-тъ. Но тя още не е узрѣла нито сѣ е усъвършенствувала, нито сѣ знае каква ще бжде; но тя постоянно сѣ оприличава на *хубость-тъ* на Онѣзи който сѣди на Прѣстолъ-тъ.

НАУЧНЫ ИСТИНЫ И НАУЧНЫ ТЕОРИИ.

(Прѣди нѣколко седмицы, Д-ръ Виршовъ, профессоръ въ Берлинскій-тъ университетъ и единъ отъ най-отличнѣй-тъ Германскы естествоиспытатели, казалъ едно слово прѣдъ едно събрание на научны мѣжѣ. Прѣди това, Профессоръ Хекель бѣше прѣдложилъ щото нѣкои нынѣшни теории относительно до начало-то на свѣтъ-тъ и на чловѣческый-тъ родъ да ся приемятъ като доказаны истинны и да ся преподаватъ въ Германскы-тъ училища. Това прѣдложение Профессоръ Виршовъ оборва, и въ име-то на наукъ-тъ показва ясно по кой начинъ научны-тъ мѣжѣ трѣбва да обнародватъ заключенія-та на изслѣдованія-та си. Той ся радва че въ настоящій-тъ вѣкъ научны-тъ мѣжѣ имать пълнѣ свободу да разискватъ научны прѣдмѣты както намиратъ за добръ и да ги обнародватъ; но той протестира противъ онѣзи естествоиспытатели които искать успорядованѣ-тъ имъ още теории да ся приемятъ като здравы истинны. Ный ще забѣлѣжимъ че Профессоръ Виршовъ говори само като наученъ мѣжѣ, а не като богословецъ нито даже като Христіанинъ, защото той не приима никакъ религіѣ. Като не можемъ да помѣстимъ цѣло-то му слово ный ще обнародваме само единъ часть отъ него. Ред. Зор.)

1.

Въпросъ-тъ, какво вліяніе ще има нынѣшна-та наука въ Държавъ-тъ, ще ся рѣши наскоро. По настоящемъ научны-тъ мѣжѣ ся ползуютъ съ свѣршенни свободу, и можтъ безпрѣпятственно да разискватъ най-высоки-тъ въпросы относительно до происхожденіе-то на животъ-тъ и на бѣдѣще-то му състояніе. Нѣма нужда да желаемъ по-гольмѣ свободу въ наукъ-тъ, защото тя вече е свѣршенна, но трѣбва да ся стараемъ да пазимъ свободу-тъ коѣто вече имамы за научны-тъ изслѣдованія. Никакъ не слѣдва отъ това дѣто сега имамы голѣмѣ свободу че ще имамы еж-що въ бѣдѣще; можемъ да имъ загубимъ ако имъ употребяваме тѣй щото да ся изневеримъ на народъ-тъ си. По мое-то мнѣніе, ный сега турямы научъ-тъ свободу въ опасность, защото имъ употребяваме безъ мѣрѣ, т. е. защото имъ злоупотребяваме, и азъ много желаю да обърнемъ къмъ този прѣдмѣтъ вниманіе-то на онѣзи които распространяватъ неутверденны-тъ си въззрѣнія като да бѣхъ доказаны истинны.

Учени-тъ въ Германіѣ ся старають да подновятъ и да разширятъ системъ-тъ на народно-то възпитаніе, и за това-тъ разискватъ въпросъ-тъ каквы прѣдмѣты трѣбва да ся преподаватъ въ училища-та, гимназіи-тъ и университеты-тъ. Ный приемямы и изисквамы естество-тѣ науки да ся учатъ въ учебны-тъ ни заведенія, но необходимо е да дойдемъ до едно споразумѣніе относительно до каквы ученія трѣбва да ся преподаватъ въ тѣхъ като научны истинны. Профессоръ Хекель прѣдлага щото нѣкои нынѣшни теории относительно до начало-то на свѣтъ-тъ и на чловѣческый-тъ родъ да ся преподаватъ въ училища-та; ный приемямы че ако тѣзи теории ся подтвердятъ отъ достаточны доказательства, то смы дѣлжимъ да ги учимъ, ако тѣ и да дѣйствувать непрятно върху умове-тъ на простолюдіе-то.

Нѣкои казватъ че дошы-тъ явленія на

новы-тъ вѣремена, като социализмъ-тъ, сѣ слѣдствіе на нествѣршенны-тъ познанія на чловѣцы-тъ; но азъ ся не свѣнчувамъ да кажъ въ това събрание че чловѣчески-тъ познанія въ вѣнчы-тъ клонове на наукъ-тъ сѣ нествѣршенны. Всякой отъ насъ, който нарича себе си изслѣдователь на природъ-тъ, е изучилъ само отъ части нѣкой клонъ отъ естество-тѣ науки. Никой отъ насъ не е въ състояніе да разисква потыно вѣнчы-тъ клонове на наукъ-тъ. Ный высоко цѣнимъ мнѣнія-та на нѣкои профессора, защото тѣ сѣ посвятили животъ-тъ си само на единъ класъ научны прѣдмѣты, но които по тѣзи причинъ не сѣ могли да изучатъ добръ другы научны прѣдмѣты. Напримѣръ, азъ съмъ залягалъ прѣзъ вѣнчкый си животъ да изуча химіѣ-тъ, но пакъ не можъ да разисквамъ въ едно събрание на химіѣ вѣнчы-тъ въпросы които ся явяватъ въ тѣзи единичкы наукъ. Съ трудъ и прилѣжаніе азъ добыхъ такыя познанія за вѣнчы-тъ химическы въпросы, щото сега можъ да проумѣя едно какво-да-е открытіе въ тѣзи наукъ; но азъ съмъ принуденъ въ всѣкой такъвъ случай особенно да ся приготвямъ. Най-важно-то нѣщо кое-то научихъ въ Химіѣ-тъ е мое-то невѣжество: азъ знамъ сега точно какво не разбирамъ. Ако да не бѣхъ спечелалъ това знаніе, азъ щѣхъ вынужды да ся съмнѣвамъ и да ся колебаю; но понеже знамъ какво не знамъ, то азъ разбирамъ съ каквы прѣдмѣты съмъ длѣженъ да ся занимавамъ. Много образовани чловѣцы падатъ въ заблужденіе като не припознаватъ че естество-тѣ науки сѣ толкова пространны и прѣдмѣтны-тъ съ които ся занимаватъ толкова многочисленны щото никой чловѣкъ не е въ състояніе да изучи вѣнчы-тъ. Ако чловѣцы-тъ разбирахъ по-добръ колко ограничены сѣ умственны-тъ имъ силы и колко нествѣршенно и недостаточно е знаніе-то имъ, тѣ не бѣхъ правили като тѣй общы заключенія за происхожденіе-то на вѣнчы-тъ нѣща, прѣди да изучахъ и разберехъ добръ свѣдѣнія-та върху които ся опиратъ заключенія-та имъ. Да кажемъ че нѣкои проповѣдатъ че душа-та състои само отъ кислородъ, водородъ и азотъ, и че тя ся ражда отъ химическо-то соединеніе на тѣзи първоначалны тѣла. Това е нѣщо възможно, но то е мнѣніе кое-то не може да го побере умъ-тъ ми, и азъ казвамъ откровенно че до когато никой не може да опрѣдѣли свойства-та на кислородъ-тъ, водородъ-тъ и азотъ-тъ, нито начинъ-тъ на дѣйствія-та имъ тѣй щото да можтъ да произведжтъ дупъ, азъ не ся съгласявамъ че тѣзи теории бѣва да ся преподава въ учебны-тъ ни заведенія. Прѣди да можемъ да приедемъ такыя въззрѣнія като ученія на истинны-тъ наукъ, ный имамы нуждѣ да продължавамы за дълго вѣрме изслѣдованія-та си. Прочее ный казвамы на учители-тъ *“Не преподавайте такыя теории на млады-тъ.”*

Александрійскій-тъ дописникъ на *Дейли Нюзъ* споменува че двама Италіянцы, Г. Джеси и Метеучи, които сѣ пѣтували по-напрѣдъ въ Африкѣ, трѣгнали за ежцій-тъ материкъ отъ Кайро за Картумъ прѣзъ Асуанъ по Нилъ. Тѣзи пѣтешественныци сѣ снабдени съ най-новы оръдія за научны изслѣдованія и има надежда че ще съобщавать важны свѣдѣнія за Африкѣ.

Когато Френска-та Академія поправила рѣчицъ-тъ на Френскій языкъ, нѣкои отъ членове-тъ и помолили знаменитый-тъ естествоиспытатель, Кювѣ, да види дали было право опрѣдѣленіе-то имъ на думъ-тъ “ракъ”, кое-то тѣ были поставили тѣй: “Ракъ, малка червена рыба коѣто лази назадъ.” “Господіе” отговорилъ Кювѣ, “ракъ-тъ не е червентъ, не е рыба, и не ходи назадъ.” “Тѣзи погрѣшки като исключите, опрѣдѣленіе-то ви е свѣршенно право.”

Хора-та въобще мыслятъ че отъ вѣнчы-тъ житны произведенія пшеница-та е най-хранителна, но скорошны-тъ изслѣдованія на двама учены Англичаны, Проф. Ванклинъ и Г. Купжръ, показватъ че това не е тѣй. Профессори-тъ доказватъ че ржъ-та съдържа единъ третѣхъ часть повече питателно вещество нежели пшеница-та.

Г. Фигіе въ едно изложеніе до едно научно общество въ Виенѣ, мысли че Турція и Гръція сѣ были населены най-напрѣдъ отъ Иберійцы, и послѣ отъ Илирійцы и Тракійцы — двѣ племена извѣстны у стары-тъ писатели подъ името Пелазгы. Пелазгы-тъ ся завоевали отпослѣ отъ Еллы-тъ, които усвоили вѣнчы-тъ художественны и научны познанія на прѣдшественныци-тъ си.

ОБРАЗОВАНИЕ-ТО ВЪ ФРАНЦІѢ.

1.

Франція е една отъ главны-тъ държавы въ Европѣ, коѣто обема 240,090 четвѣрт. мпн земля съ едно народонаселеніе отъ около 36,102,000 души. По едно вѣрме тя имаше обширны владѣнія въ Америкѣ, но сега тя има съвсѣмъ малко прѣтѣжанія въ онѣзи части на свѣта. Прѣзъ настоящій-тъ вѣкъ, обаче, тя доста е разширила владѣнія-та си по Сѣвернѣ Африкѣ, по Великый-тъ океанъ и по Индіѣ. Цѣло-то пространство на Френскы-тъ поселенія и вѣнкашны владѣнія на 1875 бѣше около 373,000 четв. мпн земля съ около 6,600,000 жители. Като ся включатъ поселенія-та и, Франція държеше между държавы-тъ на свѣта, на 1876, пето мѣсто по народонаселеніе-то си и дванадесето по земны-тъ си владѣнія. Почти вѣнчы-то народонаселеніе у ежщѣ Франціѣ е отъ Латинско колѣно и говори Френскій языкъ, и около 98 на стотѣхъ исповѣдватъ Римокатолическѣ-тъ вѣрѣ.

Малко ся знае за образованіе-то на древны-тъ Целтійцы и Галы, старовѣрменны-тъ жители на днешнѣ Франціѣ, но Кесаръ казва че нѣкои отъ онѣзи племена “давали много скаскы върху звѣзды-тъ и тѣхны-тъ движенія, върху обширность-тъ на вселенжіѣ и на разны държавы, върху естество-то на пѣща-та и беземьртіе-то на богове-тъ.” Подъвѣдомство-то на Римляны-тъ, въ Марсилѣ, Бордо, Тулузѣ, Лионѣ и въ другы градове имаше добры училища. Учители-тъ въ тѣзи училища ся наслаждавахъ съ добры привилегіи. Тѣ принамахъ заплатѣ-тъ си отъ държавно-то съкровище. Подиръ 5-й вѣкъ слѣдъ Христа, когато язычничество-то почти исчезнувае прѣдъ Христіанство-то, Христіанскы училища ся отворихъ по разны мѣста пѣ Франціѣ. При вѣнчы-то, обаче, въ 7-й вѣкъ народъ-тъ у Франціѣ кыснѣше въ голѣмѣ простотѣ. Карлъ Великый вдѣхнулъ новъ животъ въ ветхы-тъ училища, и основа много новы. По Феудалны-тъ войны

конто послѣдвахъ по-послѣ свѣтъ-тъ разстроихъ учебны-тъ заведенія. Прѣзъ 11-й и 12-й вѣкове ся появилахъ реформатскы завленія между духовенство-тъ и подобрихъ до нѣкой степенъ духовны-тъ училища. Паризъ станъ ерѣдоточнѣ на учебны-тъ дѣятельность. Слѣдъ нѣколко мѣжнотіи, на 1203 ся установи и офиціално припозна Паризскій-тъ университетъ. Той придобы много правъ и по тѣзи причинъ бѣше новъ потыкъ къмъ просвѣщеніе-то. Въ него ся стѣчахъ ученицы отъ разны страны на Европѣ. На 1233 ся основа другъ университетъ въ Тулузѣ коѣто придобы отъ Григорія IX ежщѣ-тъ права както Паризскій-тъ университетъ. Третій университетъ ся основа въ Монпелье. Тѣзи три заведенія станяхъ ерѣдоточнѣ въ высоко-то образование у Франціѣ. Слѣдъ нѣколко вѣрме въ Паризъ ся основаха и колеги конто бѣхъ свързаны съ университетъ-тъ. Учители-тъ и учителькы-тъ у Паризъ вмахъ на 1380 едно събрание, и отъ тѣхно-то изложеніе ся види че тогава въ онѣзи градъ имаше най-малко 41 учителя и 22 учителькы. Прѣзъ 14-й и 15-й вѣкове желаніе-то за наукъ ся появи почти у вѣнчы-тъ благородницы и у общій-тъ народъ по градове-тъ. Число-то на ученицы-тъ бързо ся увеличи по вѣнчы-тъ области на държавъ-тъ, и нѣколко новы университеты ся основахъ въ другы градове. Царѣ-тъ припознавахъ важность-та на тѣзи заведенія и имъ давахъ особны права. Испърво науки-тъ трѣбваше строго да ся съобразяватъ съ ученія-та на църквы-тъ, но по онова вѣрме този законъ починъ да ся измѣнява тѣй, щото попове-тъ и тѣхны-тъ привѣрженицы нѣмахъ право да налагають мнѣнія-та си въ университеты-тъ.

Слѣдъ голѣмѣ-тъ революціѣ на 1789 ся полагалъ голѣмы старанія за да ся въведжтъ начала-та на революціѣ-тъ въ учебны-тъ заведенія по цѣлѣ-тъ държавѣ. За тѣзи цѣль ся употреблявахъ нѣколко ерѣдства, но никакое отъ тѣхъ не сполучи. На 1711 Талейрандъ прѣдстави за одобреніе нѣколко добръ-изработены законы за учебны-тъ заведенія, но Народно-то Събрание одобри само два отъ тѣхъ, конто изисквахъ да ся доставятъ ерѣдства за образованіе-то на вѣнчкый-тъ народъ. На 1792 другъ ученъ мѣжъ прѣдложи другъ уставъ за училища-та, но и той не сполучи. Прѣзъ ежщѣ-тъ години тогавашно-то правительство прогласи унищоженіе-то на вѣнчы-тъ колеги и остави грѣжъ-тъ за образованіе-то на частны лица. Като видѣ, обаче, че тѣзи му мѣрка излѣзе много вредителна, правительство-то основа, на 1794, нѣкои новы учебны заведенія. На 1795 ся обнародва единъ общъ училищенъ законъ, но той никогда не ся турѣ въ дѣйствіе. Истинскій напѣрѣдъ въ учебны-тъ заведенія у Франціѣ починъ на 1800, когато ся основахъ чѣтыри голѣмы колеги въ разны градове. На 1802 народъ-тъ по цѣлѣ Франціѣ починъ усърдно да ся старае за образованіе-то си, и на 1805 въ онѣзи държавѣ имаше 30 лицей и 250 колеги обществены. Правительство-то тогава ограничи свободу-тъ на учителя-тъ и ги подчини на едно строго надзирательство. На 1808 Наполеонъ ограничи свободу-тъ на областны-тъ учебны заведенія, като прѣдаде власть-тъ за надзирательство-то на училища-та на единъ великъ чиновникъ и на Свѣтъ-тъ на едно заведеніе кое-то той нарече *Фран-*

зуский-тъ Университетъ. Но на 1875 когато ся събори имперія-та, службы-тъ на великий-тъ чиновникъ и на Съвѣтъ-тъ ся унищожихъ, и тѣхна-та работа ся повѣри на други рѣцѣ. На 1833 ся обнародва новъ законъ за първоначалны-тъ училища който въведе важны прѣобразованія. Г. Гизо, министръ-тъ на просвѣщеніе-то, отправи заедно съ този законъ, едно окръжно писмо до учители-тъ на първоначалны-тъ училища. Това писмо ся прѣведе на всички-тъ Европейскы язици, и му придобы голѣмы почести отъ всѣхъ-тъ. Римокатолическы-тъ владыци, обаче, гледахъ на управление-то на учебны-тъ заведения, а особено на права-та на университетъ-тъ, като враждебно на църквѣ-тъ нмѣ, и за това почнахъ дѣятелно да противодѣйствувать. На 1850 ся обнародва новъ законъ който устѣпи нѣкон права на Римокатолическѣ-тъ партіи относително до съставленіе-то на върховный-тъ Съвѣтъ.

НАСЕЛЕНИЕ-ТО НА ТРАКИЙСКИ-ТЪ ГРАДОВЕ.

Прѣди нѣколко седмицы ся обнародва годишно-то изложение за 1877 на *Віенско-то Географическо Общество*. Въ тѣзи книгѣ Австро-Унгарскый-тъ консулъ въ Едрене, Херъ Сакетъ, дава нѣкон свѣдѣнія върху населеніе-то на Тракий. Прѣсмѣтанія-та му ся основаватъ върху официалны-тъ документи на Туреко-то Правителство, но тѣ даватъ само число-то на кѣщи-тъ и число-то на мѣжко-то населеніе, раздѣлено на Мухамеданско и немухамеданско. Обыкновенно считатъ като срѣдно число въ всѣхъ Турекъ кѣщъ по петъ и въ всѣхъ Христіанскъ по шестъ жители. Истина е че въ единъ Турекъ кѣщъ има повече жены и слугы нежелъ въ единъ Христіанскъ кѣщъ, по въ Турекъ кѣщъ никога не живѣйтъ двѣ домохадія, както често быва въ Христіанскы-тъ кѣщи. Херъ Сакетъ казва че въ Тракий има повече голѣми градове нежелъ въ кой-да-е другъ часть на Турекъ-тъ имперіи, но той прилага че тѣзи градове не сѣ толкова многолюдни колкото ся мысли въобще, и че въ тѣхъ число-то на Мухамеданцы-тъ не е толкова голѣмо колкото ся вѣрва. Отъ Тракийскы-тъ градове, първо мѣсто държи Цариградъ съ 600,000 жители, отъ които повече отъ 500,000 обитаватъ на Европейскѣ-тъ странѣ. Петдесетъ и осмъ или шестдесетъ на сто-тъ отъ жители-тъ въ Цариградъ сѣ Турци, а остатъкъ-тъ — Грци, Арменци, Евреи и другоземци. Въ Едирненскый-тъ вилаетъ, на който отекоро ся прибави и Софишка-та областъ, ся намѣрватъ слѣдующи-тъ градове всѣкой съ повече отъ 10,000 жители отъ които по-голѣм-та часть сѣ Христіани: — 1) *Едрене*, съ отъ 60,000 до 62,000 жители, отъ които една третя сѣ Турци, една четвърта Грци, една петя или една четвърта Българи, а останѣли-тъ Испанскы Евреи, Арменци, Цигани, и нѣколцина Европѣйци. 2) *Пловдивъ*, съ около 28,000 жители, отъ които почти половина-та сѣ Българи, едвали една четвърта Турци, една шеста Грци и толкова Цигани, а остатъкъ-тъ Испанскы Евреи и Арменци. 3) *Стара Загора*, съ около 24,000 жители, отъ които двѣ трети сѣ Българи, останала-та часть Турци, Цигани и Евреи. 4) *Сливенъ* съ отъ 21,000 до 22,000 жители раздѣлени както въ Старъ Загоръ. 5) *София*, съ 18,000 жители, отъ които една

третя сѣ Турци, сѣща-та часть Българи, близо една четвърта Евреи, а остатъкъ-тъ Цигани и Арменци. 6) *Родосто*, съ 17,000 жители, отъ които повече отъ половинѣ-тъ сѣ Грци, една третя Турци, а остатъкъ-тъ Българи, Арменци, Евреи и Цигани. 7) *Къркѣ-Кисе*, съ около 16,000 жители, отъ които двѣ трети сѣ Българи, една петя Турци, и сѣща-та часть Грци. 8) *Т.-Пазарджикъ*, съ 15,000 жители, отъ които повече отъ половинѣ-тъ сѣ Българи, около една третя Турци, остатъкъ-тъ Грци и Цигани. 9) *Кѣзанликъ*, съ 12,000 или 13,000 жители, отъ които повече отъ половинѣ-тъ сѣ Българи, една третя Турци, остатъкъ-тъ Цигани и Евреи. 10) *Хаской*, съ 12,000 или 13,000 жители, отъ които повече отъ половинѣ-тъ сѣ Българи, остатъкъ-тъ Турци съ малцинь Грци. 11) *Чирпанъ*, съ 13,000 жители, отъ които двѣ трети сѣ Българи, близо една третя Турци, и една малка часть Цигани. 12) *Самоковъ*, 12,000 жители, повечето Българи и Турци. Слѣдватъ послѣ градове всѣкой съ около по 10,000 жители, Ямболъ, повечето Българи; Гелиболъ, повечето Грци; Гюмюрджина, повечето Турци. Съ по 8,000 жители, Демотика повечето Мухамеданци, Чорлу, и Дупница. Най-послѣ, Карнабатъ, Люле-Бургазъ, Малгара, Кеманъ, и Шаркой или Перистеривѣкой съ около по 5,000 жители. Освѣнъ горни-тъ има още нѣколко градовци на които населеніе-то е повечето Мухамеданско; такыва сѣ Бургазъ, Узунъ-Кюпрю, Фереджикъ, Карбали, Вежа, и др. Окрѣжіе-то Мастанли, въ Родопъ, е исклучително Мухамеданско, а Самаково исклучително Христіанско.

ПОЛИТИЧЕСКИ НОВИНЫ.

РУСИЯ, АНГЛИЯ И АВСТРИЯ.

Слѣдующе-то извѣщаніе отъ едно писмо на С. Петербургскый-тъ дописникъ на *Л. Таймс*:

Русія колкото тайно и да държи условия-та на миръ-тъ, ный знаеетъ доста за тѣхъ за да може да си състави едно понятие за стремленія-та и намѣренія-та на Руско-то Правителство.

Какъ-то и да сѣ Рускы-тъ условия, Турція не може да ги отблъсне, и Русія-тъ въобще поддържатъ че никоя Сила нѣма право да ся намѣси въ рѣшеніе-то на Источный-тъ въпросъ. То ся знае че другы-тъ Европейскы Силы не припознаватъ такова право. Источный-тъ въпросъ не е само Русо-Турска работа. Даже ако Порто-та бы была свободна да дѣйствува по своему, пакъ има много нѣща които тя не може да устѣпи на Русіи безъ съизволеніе-то на Европѣ. Всичко това е толкова явно щото е безполезно да го повтарямы, но Русія-тъ гледатъ на работѣ-тъ другояче. "Какъ-во право има нѣкой да ся мѣси въ нашъ-тъ распрѣжъ?" пытатъ тѣ съ негодованіе. "Нема смѣ дѣла та не ни ся позволява да направимъ единъ договоръ за себе си? Говорите ни за Европейскы договори, но Прусія не измѣни ли нѣкон Европейскы договори безъ да помыта нѣкого? Съ свои жертвы ный спечелихмы побѣды-тъ. Ако Австрія и Англія сѣ желали да иматъ гласъ въ рѣшеніе-то на този въпросъ, тѣ трѣбваше да ся намѣсятъ по-рано." Такыва сѣжденія чувамы сега въ всички-тъ крѣгове, но за добръ честь отговорни-тъ Рускы държавници мыслятъ по-зрѣло. Тѣ знайтъ твърдѣ добръ че ако Австрія и Англія ся намѣсехъ по-рано,

жертвы-тъ бы были много по-голѣмы, и слѣдствія-та на походъ-тъ не такыва какъ-то сѣ настоящи-тъ. Это зацо Руско-то Правителство пріема начало-то да подложнъ венчкы-тъ условия които ся относятся до Европейскы-тъ интересы на одобреніе-то на Силы-тъ. Остава, обаче, да видимъ какъ-то условия Русія счита като касающы ся до Европейскы-тъ интересы, и това ще бѣде прѣдмѣтъ на дипломатическы прѣговори прѣди пълномощни-тъ да ся съберѣтъ. Ако Силы-тъ дойдѣтъ до споразумѣніе върху тѣзи точкѣ, успѣхъ-тъ на Конференцій-тъ ще зависе отъ взаимны-тъ отношенія помежду Англіи и Австріи, или по-право, отъ политикѣ-тъ на Англіиско-то Правителство. Ако Велика Британія ограничи неканія-та си върху въпросъ-тъ за Дарданелскый-тъ протокъ, вѣроятно е че Рускый-тъ пълномощникъ ще направнъ нѣкон устѣжкы, а Австрія, осамотѣна, ще бѣде твърдѣ примирителна относительно до въпросъ-тъ за Българіи и Руманіи. Ако ли Велико-Британскый-тъ Кабинетъ ся съюзи съ Австріиско-то Правителство за да ся противи систематически на Русіи, малко надежда има че ще ся избѣгне война-та. Нанѣтъ, говори ся че Лордъ Биксфордъ кромъ тайны планове за да развали тройный-тъ съюзъ, и да въздигне въ Истокъ вліаніе-то на Великѣ Британіи, като смири и обезсили великий-тъ ѣ съперникъ. То ся знае че Лордъ Биксфордъ не може да извърши великолѣпно-то прѣдпріятіе самычкѣ, по съ помощъ-тъ на Австріи той може да го почене съ надеждѣ за успѣхъ.

Като прѣдполагамъ че Руско-то Правителство ще направнъ повече устѣжкы на Англіи нежелъ на Австріи, азъ не искамъ да кажѣ че Русія е по-благо-расположена къмъ първѣ-тъ Силѣ. Напротивъ, въ други отношенія Австрія бы имала прѣдпочтаніе-то; по въ този случай работы-тъ стоятъ другояче. Англіиско-то Правителство иска само да не придобые Русія ключъ-тъ на Дарданелскый-тъ протокъ, а Австріиско-то Правителство успорява двѣ по-важны точки — прѣустроеніе-то на южны-тъ Славяны споредъ Рускѣ-тъ программы и отнеманіе-то на Бесарабіи. Русія всѣкога е сматрала въпросъ-тъ за Дарданелскый-тъ протокъ като второстепенъ, но въпросъ-тъ за Българіи има другъ важность. Русія поченъ войнѣ-тъ съ цѣль да освободи Турекы-тъ Славяны въобще, и особенно Българи-тъ, и ако тя оставеше тѣзи часть отъ програмѣ-тъ си неспѣлненъ, то ще каже че прѣдпріятіе-то ѣ не е было добръ-прѣсмѣтнѣто и че то не ся свършва сполучно. Има и друго нѣщо. Сѣществующа-та наредба за Дарданелы-тъ ѣ е необходимо да ся промѣни, но да ся повтрне старый-тъ редъ на работы-тъ въ Българіи е немислимо; и зато-ва пытаніе-то е само: кой ще изработи и извърши прѣобразованія-та за Българіи? За тѣзи службы има само двама подгласници Русія, и Австрія, и трѣба да пріемемъ че първа-та има и по-голѣмо желаніе и по-голѣмѣ силѣ за да прѣдпріеме туй дѣло. Ако Австрія и да е полу-Славянска Сила, тя ся внижда да ѣма ясно, добръ-опредѣленъ Славянскъ политикѣ, като гледа завистливо на напредваніе-то на Русіи, и въ сѣщо-то врѣме като ся страхува да не изгуби равновѣстіе-то си ако распространи Славянскы-тъ си владѣнія. Русія, напротивъ, има опредѣленъ политикѣ; тя е готова да прави пожер-

твованія, и полече занимаваше мѣсто-то тя ще има по-голѣмы леснотѣ да извърши прѣобразованія-та.

Явно е че Австрія не може да земе отъ рѣцѣ-тъ на Русіи дѣло-то на Славянско-то прѣобразованіе; но тя може да земе участіе въ прѣдначертаніе-то на реформы-тъ. — Щомъ прѣобразованія-та ся въведѣтъ и трѣгнѣтъ въ пѣтъ, занимающа-та войска ще ся оттегли; по вліаніе-то на Русіи не ще ся прѣсѣкне съ това. "Славянскы-тъ благотворители общества" както ся види, "пакъ ще развиватъ свои-тъ дѣятелность, и ще служатъ като миролюбивы посредници между Русіи и Славяны-тъ, и то не само въ благотворителны дѣла." Това ся истѣлкува тѣзи дни въ едно събраніе на "Петербургско-то Благотворително Общество" отъ прѣдсѣдатель-тъ, Князь Васильковъ. Като говорилъ за нуждѣ-тъ да ся заячатъ нравственны-тъ и уметвенны врѣзки съ освобождены-тъ Славянскы области, той казалъ:

"Сѣществува, или е сѣщесуovalo, между насъ едно мѣтаніе че въ образованность-тъ ный стоимъ по-высоко отъ другы-тъ Славянскы народы. Въ сѣщность, това не е тѣй. Въ много Славянскы зѣмы помночный-тъ животъ на народъ-тъ стои по-высоко отъ колкото можехмы да очаквамы. Първоначално-то въспитаніе е тоже твърдѣ задоволително. Въ Българіи, въ Сърбіи, и въ самѣ Черногорѣ има широка мрѣжа отъ училища за селско-то населеніе. Наше-то Правителство е зело върхъ себе си задатъ-тъ да придобые за населеніе-то чловѣческы права; ный трѣба да работимъ въ поле-то на книженность-тъ и наукѣ-тъ. Голѣмо-то прѣимущество което ный имамы надъ Западнѣ-Европейскы-тъ разсадници на образование-то състои въ языкѣ-тъ ни, който ся изуча по-лесно отъ Славяны-тъ. Рускый языкъ може да ся въведе въ Славянскы-тъ училища, и програма-та на науки-тъ може да ся нареди тѣй щото ученици отъ Славянскы-тъ училища да могатъ да постѣпнѣтъ право въ Рускы-тъ Университеты. . ."

Русія-тъ не ся обезсърдчаватъ прѣдъ възможность-тъ на единъ войнѣ. Англія, казватъ тѣ, ѣма войска, а Австрія ѣма пары. Тѣ може да ся съюзятъ по и тогава Русія ще може да противостои, зацото Австріискы-тъ Славяни съчувствуютъ съ насъ и Британска-та трговія ще ся съсыне по Алабамскый-тъ начинъ.

СЪРБИЯ И РУСИЯ.

Віенскый-тъ дописникъ на *Л. Таймс* пише:

Рускый-тъ печатъ протестира противъ Сърбскы-тъ вѣстници, които казватъ че Русія измамнѣла Княжество-то. Сами-тъ проповѣдници на панславнѣтскѣ-тъ идеѣ като *Новое Время* осѣждатъ оплакваніе-то на Сърбіи за недостаточнѣ-то исправленіе на граници-тъ ѣ. Русія, казватъ тѣ, позволи на Сърбіи да земе участіе въ войнѣ-тъ само по причинѣ на непрестанны-тъ молбы на Князь-тъ и сѣвѣтници-тъ му. Що е крива Русія ако Сърбія е пожелала да играе роль-тъ на единъ Славянскый Ніемотъ, но не сполучи да извърши едно посланіе, което никой не ѣ е вѣтвилъ. Русія не е ратувала за да въздигне единъ голѣмъ Сърбскъ държавъ, но само да освободи Христіаны-тъ въ Балканскый-тъ Полуостровъ, и да имъ даде благо-врѣміе да улущатъ състояніе-то си. Другы Рускы вѣстници сѣ по-строги

въ сжиденіе-то си за Сърбію. Тъ мислят че настоящи-тъ смущенія въ княжество-то и мечтателны-тъ видни планове конто пълнят *Истокъ* и други Сърбски вѣстници показватъ ясно че Сърбія не е още озрѣла за да поддържа желаемъ-тъ независимостъ вътрѣ въ сегашны-тъ си граници, а колко помалко за да изгладі племенны-тъ отличія въ окръжия-та на Новый Пазаръ, населены отъ части отъ Албанцы, и въ Българско-то окръжіе на Пиротъ. Какво е крива Руссія, казватъ тѣ, ако Българско-то население ся простира до Нишъ, и челоуци съ Българскъ крѣвъ живѣятъ въ само-то княжество. Види ся че Сърби-тъ още не сж разбрали че освѣтъ тѣхъ въ Балканскій-тъ Полуостровъ сжществуватъ Българи, Кроаци, Албанци, Гръци и др. Българскы-тъ вѣстници постоянно говорятъ за Царь Душановъ държавъ, която обаче никога не ся е простирала тамъ дѣто тѣмъ ся ище да ѿ простратъ.

Ний не отдаваме голѣмъ важность на тѣзи домашни распрѣ, по некамы да кажемъ че интерес-тъ на Руссію стоятъ въ противоположность съ стремленія-та на Сърбію. Сърбія ся стреми къмъ съединеніе-то на всички-тъ Юго-Славянскы племена въ единъ държавъ. Сърби-тъ естествено прѣдчувствуватъ че Българско-то княжество ще бжде най-голѣма силка за единъ Юго-Славянскій Піемонтъ. Четыри пѣти по-голѣма отъ Сърбію, граничена отъ Дунавъ, Черно море и Бѣло море, и населена отъ жители много по-трудолюбивы, по-разумны и по-способны за образование отъ Сърбы-тъ, Нова България ся въсправя като съпѣрницъ, която, по законъ-тъ на политическо-то движение, трѣбва безъ друго да земе върхъ надъ Сърбію. Това ще ся благоприятствува и отъ Руссію, защото по мѣстоположеніе-то си България е по-сгодна за Рускы-тъ интересы, а Сърбія естествено трѣбва да бжде вынужды подъ влияніе-то на Австрію.

СЛОВО-ТО НА АНДРАШИ.

(Контъ Андраши като прѣдложилъ на Австро-Унгарскы-тъ Прѣдставители да разискать проектъ-тъ за увеличеніе на военны-тъ средства на Държавъ-тъ, казалъ нѣщо като объясненіе на настояще-то положеніе. Ний обнародваме съкратено слово-то на Австро-Унгарскій-тъ Първъ Министръ.)

Несумнінно выи (Австро-Унгар. Прѣдставители) желаете да узнаете точкы-тъ отъ който Правителство-то гледа на общы-тъ Европейскы работы. Въ политическо-то положеніе има днесъ двѣ важны събитія, — условія за миръ ся подписать помежду Руссію и Турцію и единъ Конгресъ ся свыква за да наредѣ окончателно послѣдствія-та на войнъ-тъ. Прѣди всичко, длженъ съмъ да кажъ че наши-тъ свѣдѣнія за условія-та не сж достовѣрны, като никое Правителство не е пріело до сега официално сообщеніе за тѣхъ, и че азъ не можъ да ся спустнъ въ подробности но ще говорѣмъ изобщо.

Въ условія-та конто ся правятъ когато дѣтъ войскы стоятъ опѣлчены една срѣщо другъ, военачалници-тъ естествено земжтъ прѣдъ очи повече военны-тъ нежели политическы-тъ интересы. Интересы-тъ на Европъ, както и онѣзи на всѣхъ единъ отъ Европейскы-тъ Държавы, не можжтъ да излѣжжтъ неощърбени отъ прѣговори въ конто о-

нѣзи държавы не сж имали свои прѣдставители, и въ конто само побѣдитель-тъ и побѣденный-тъ сж стояли лице съ лице единъ срѣщо другъ. Първый-тъ мисли че не е за неговъ полъжъ да намали исканія-та си, а второй-тъ не е въ състояніе да ги намали. Това е още повече тѣй когато условія-та помежду имъ не можжтъ да ся считатъ като окончателны, но само като основъ за бжджы наредбы. Освѣтъ това, свѣдѣнія-та, конто телеграфъ-тъ нп доставя, быватъ често прѣкалены и противорѣчны, и за това не е чудно ако нѣкой пѣтъ тѣ беспокояватъ духове-тъ. До скоро нѣкон прѣдставяхъ Руссію като немоушъ военнъ силъ, неспособнъ да ся бори съ Турцію и да поддържа положеніе-то си като великъ държавъ; днесъ, напротивъ, некатъ да плашатъ цѣлъ Европъ съ силъ-тъ на Рускый-тъ царъ.

По мое-то мнѣніе, обаче, положеніе-то не ще бжде тѣй застрашително въ Конгресъ-тъ. Руссія е объявила повторително че тя истегла сабѣ-тъ не отъ себе-любивы побужденія, но за да улучши състояніе-то на Христіаны-тъ въ Турцію. Припознаваме тѣзи цѣль и успѣхъ-тъ на Рускы-тъ оржжія, и всичко косто можемъ и трѣбва да некаме е да ся ограничатъ слѣдствія-та на побѣды-тъ тѣй щото да не повреждатъ нито наши-тъ нито Европейскы-тъ интересы. Най-първы отъ Европейскы-тъ интересы е да ся установи единъ траенъ миръ, и най-задоволително рѣшеніе на Источный-тъ въпросъ ще бжде онова косто не промѣнува сравнителнъ-тъ силъ на Европейскы-тъ Държавы. Споредъ мене, дѣло-то на Конгресъ-тъ е да съгласи слѣдствія-та на войнъ-тъ съ такова умиротвореніе. Това не е лесно, защото естествено ставатъ тѣзи двѣ пытания: Първо, до койъ степень Турція трѣбва да ся прѣобразува безъ да ѿ ся отнеме възможность-тъ за сжществованіе? Второ, като ся улучши състояніе-то на единъ часть отъ Христіаны-тъ, чрѣвъ новый редъ на работы-тъ, какъ може такыва улучшенія да ся произведатъ въ другы-тъ части на Имперію-тъ? Тѣзи въпроси не можжтъ да ся избѣгнжтъ, и държава-та която най-напрѣдъ зема да ги рѣши прѣдпріема труднъ работъ. Мжнотѣ-тъ сж толкова голѣмы щото само Европейскы-тъ Държавы вкунно можжтъ да ся борять съ тѣхъ. Ний имамы право да ся надѣваме че размышленія-та въ Конгресъ-тъ ще водять къмъ задоволителны сѣтнины, и съ тѣзи надеждж Австро-Унгарско-то Правителство ще влѣзе въ Европеско-то съборище; но едно правителство не може да основава планове-тъ си само на надеждж, и ний призоваваме сега патриотизмъ-тъ на Монархій-тъ като възлагамы на народны-тъ прѣдставители да ся погрыжжтъ за нужды-тъ срѣдства за единъ възможнъ случайность. Тѣзи мѣрка не е враждебна за никоѣ Силъ, нито пакъ е едно праздно заявленіе; благоразуміе-то ни заповѣда да бждемъ прѣдпазливы.

“БРИТАНСКЫ-ТЪ ИНТЕРЕСИ.”

Подъ това заглавіе ето що казва единъ Американскій вѣстникъ, който ся издава въ Нью-Йоркъ:

Отъ само-то начало на войнъ-тъ между Руссію и Турцію, Британско-то Министерство влѣзе въ единъ пѣтъ за пакость. Ако Англія да не бѣше отказала въ начало-то да ся съедини съ

другы-тъ Европейскы Силы, война-та не щѣше да ся прѣдпріеме и много прѣобразованія щѣхъ да ся извършатъ въ Турцію по единъ миренъ начинъ. Ако Британско-то Правителство да не поощряваше Турцы-тъ да упоретсвуватъ, тѣ не щѣхъ тѣй да продължатъ войнъ-тъ до послѣднѣй крайность. Съ това си поведеніе, обаче, Британско-то Правителство неволно е спомогнжло за доброту на Христіаны-тъ въ Турцію.

Скорошны-тъ движенія по заповѣди-тъ на дѣйствующы-тъ Британскы Министри сж были по-опасны отъ венчы-тъ другы отъ когато онѣзи Министри унищожихъ дѣйствіе-то на Цариградскъ-тъ Конференцію. Британска-та флота можеше да ся неспрати въ Босфоръ-тъ прѣди единъ мѣсець, съ съизволеніе-то на Султана, и безъ да причини онѣзи послѣдцы конто може да произлѣжжтъ отъ скорошны-тъ произшествія. По благоприятна-та минута ся пропустнъ, и заповѣдъ ся не даде на флотъ-тъ додѣто вече не станѣ твърдѣ късно. Руссія веднага извѣсти че тя ся сматря на прѣдваніе-то на Англіескъ-тъ флотъ като военно дѣйствіе и флота-та ся завърнж величественно въ залпъ-тъ на Беснж.

Всичко бѣше тихо сега въ Цариградъ. Споредъ условія-та за примиріе-то, военны-тъ граници на двѣ-тъ войскы ся опрѣдѣлихъ, никакво внушеніе не станѣ отъ странъ на Руссы-тъ за да занймажжтъ Цариградъ, когато Британско-то Министерство пакъ заповѣда на флотъ-тъ да ся двинж на прѣдъ, и този пѣтъ вопрѣкы протестирание-то на Султана и нарушеніе-то на Паризскій-тъ Договоръ. Това бѣше обидно за Турцію, и застрашително за Руссію, по то имаше за цѣль да ся спечели нѣкое прѣимущество за Великж Британію въ бжджы-тъ прѣговори за установеніе-то на миръ-тъ. “Британскы Интересы” конто има да ся бранятъ сж далечъ въ Индію, не въ Цариградъ.

Щомъ заблѣжжиль на прѣдваніе-то на Британскъ-тъ флотъ въ Дарданелы-тъ, Рускый-тъ военачалникъ далъ заповѣдъ “като миролюбивъ мѣркж” на войскъ-тъ си да влѣзе въ Цариградъ. Едно-то движеніе бѣше толкова миролюбиво колко-то друго-то. Англіеска-та флота пакъ ся обрнж съ всичко-то си величіе назадъ, поне на половинъ пѣтъ, и сега е на завѣтъ въ заливъ-тъ на Муданіж, и Руска-та войска не ще влѣзе въ градъ-тъ. Но какво ще послѣдва за на прѣдъ е невъзможно да прѣдскажемъ.

РАЗНЫ НОВІНЫ.

Мнжлыи-тъ четвъртъкъ Султанъ-тъ призвавъ на Илджъ-Кіюшкъ повечето членове на военный-тъ съвѣтъ който ся е съставилъ отъ скоро за да сжди обвинены-тъ прѣвъ войнъ-тъ военачалници и другы военны чпновници. Негово Величество заповѣдалъ на тѣзи военны сжди да бжджтъ неумолими и безпристрастны — да испытатъ работы-тъ до дѣно, тѣй щото да ся открие истина-та и да ся удовлетвори правосудіе-то.

Споредъ едно условіе въ договоръ-тъ на Св. Стефанъ, казва *Л. Хералдъ*, Порта-та е прѣдпріела да обезвреди Рускы-тъ подданицы конто тя исплди пѣтъ Турцію въ врѣме на войнъ-тъ. Научаваме ся че една комиссія ся опрѣдѣлила да раздаде количество-то за нужно-то обезщетеніе.

Нью-Йоркскій Трибюнъ пыта дали лѣвъ-тъ е турулъ вече главъ-тъ си въ уста-та

на мечж-тъ? дали Британскы-тъ бронни кораби въ Мраморно море ще излѣжжтъ нѣкога извѣтъ Дарданелы-тъ?

Казватъ че Генералъ Князь Дондуковъ-Корсаковъ ще ся назначи вмѣсто Князь Черкаскій като главенъ устроитель на гражданскъ-тъ службъ въ Българію.

Гръцкы-тъ търговци и другы въ Лондонъ държѣли едно събраніе за да разгледать какъ стоятъ работы-тъ въ Истокъ. Тѣ мислили и намислили че Славянъ-тъ ся възвеличаватъ, и като зель това прѣдъ видъ, опрѣдѣлили една комиссію да бди за Елинскы-тъ интересы, на който дали име “Елинска Комисія въ Лондонъ”

ТЕЛЕГРАФИЧЕСКЫ ДЕПЕШЫ.

Лондонъ, 1 Мартъ. — Въ Камарж-тъ на Прѣдставители-тъ вышгласіе-то отъ 205 противъ 132 гласове не одобри прѣдложеніе-то да ся помжмре Г. Лейардъ за дѣто е извѣствилъ на дописникъ-тъ на *Дейли Телеграфъ* писма-та на Г. Глядстонъ до Г. Негропонтъ.

Віена, 2 Мартъ. Проектъ-тъ за увеличеніе на военны-тъ срѣдства на Австро-Унгарію сж едно количество отъ 60,000,000 фюрны (6,000,000 ан. лиры) ся разиска днесъ отъ единъ особеннъ комисію.

С.-Петербургъ, 3 Мартъ. — Руската Телеграфическа Агенція ся изражава тѣй, щото е съмнително дали сжществуватъ нѣкои тайны условія помежду Руссію и Турцію.

Віена, 2 Мартъ. — Силы-тъ ся старайжтъ да ся споразумѣжтъ помежду си за въпросы-тъ конто ще ся разискать въ Конгресъ-тъ.

Лондонъ, 2 Мартъ. — Въ Камарж-тъ на Прѣдставители-тъ, Сжръ С. Норкотъ каза че Англія е пріела по начало събраніе-то на Конгресъ-тъ, а сега разскава условія-та подъ конто ще участвува въ него.

С.-Петербургъ, 3 Мартъ. — Генералъ Игнатіевъ и Реуфъ паша, особенный-тъ испратеннкъ на Портъ-тъ, пристиглижж въ С.-Петербургъ вчера.

С.-Петербургъ, 4 Мартъ. — Рауфъ паша направи вчера едно посѣщеніе Князю Горчакову.

С.-Петербургъ, 5 Мартъ. — Увѣрять че Генералъ Игнатіевъ ще остане въ Цариградъ до когато Русси-тъ занмаватъ Българію. Заповѣди сж ся не проводили отъ тука да ся распростре мрѣжа-та на желѣзны-тъ пѣтица въ Българію.

Віена, 5 Мартъ. — Вѣрно е че Конгресъ-тъ ще ся събере въ Берлинъ на 21-ый Мартъ, защото Руссія и Англія сж направили помежду си нѣкон устжпки.

С.-Петербургъ, 6 Мартъ. — Особенни скороходци ще трѣгнжтъ утрѣ (вторникъ) за Берлинъ, Віенъ, Лондонъ, Паризъ, и Римъ, за да занесжтъ договоръ-тъ на мпра който ся потвърди.

Віена, 7 Мартъ. — Руссія ще остави на Силы-тъ да рѣшатъ кон отъ условія-та на договоръ-тъ ся касажжтъ до Европейскы-тъ интересы и кои не.

Писма и групове не трѣбва да ни ся пращатъ безъ да имъ ся е платила поща-та.

Издава ся отъ Американско-то Евангелско Общество.

Редакторъ Т. Л. Байнгтонъ.
Въ Американъ-Ханъ.

Въ Печатницъ-тъ на А. Х. Бояджіана.